

Bummsølur uttanlands: 8,82 kr. blivu til 3,94 kr. :

Vit eru blivin í ørviti av reypinum um prís

– Eg havi ikki fingið eitt oyra burturúr at útflyta óvirkaðan fisk, heldur tvørturímóti. Vit hoyra alt ov lítið um allar bummsølnar uttanlands sigur Kjartan Joensen, lögtingsmaður og vinnulívsmaður

ÁKI BERTHOLDSEN

– Vit reypa óført, tá ið tað gongur gott. Men vit hoyra alt ov lítið um bummsølnar, og tær eru ikki so fáar.

Kjartan Joensen, vinnulívsmaður í Leirvík og lögtingsmaður er argur inn á allar fiskin, sum fer óvirkað av landinum.

Í fyrsta lagi heldur hann, at tað er heileiðis samfelagsskæðiligt at flyta fisk óvirkað av landinum, samstundis sum fólk ið gongur hendur í lumma og virkini standa tóms.

Í øðrum lagi ivast hann í, um tað yvirhøvur loysir seg at flyta fisk óvirkað av landinum.

Hann sigur, at hann hevur roynt tað einstakar ferðir.

– Men vit hava ikki fingið eitt reytt oyra burturúr.

– Kanska heldur tvørturímóti, sigur hann.

Kjartan Joensen sigur, at tað fer fotani so nógv burturav sølunum uttanlands, at tá ið avrokningin kemur, hevði tað loyst seg betur at selt fiskin í Føroyum.

Sjálvur hevur hann dømi um, at meiri enn helvtin er farin burturav í ymsum útreiðslum.

Sosíalurin hevur fingið eitt ítúkiligt dømi um eina sølu, har í meiri enn helmingurin var farin burturav, tá ið seljarin hevði fingið endaliga avrokningina í hondina.

Í hesum førinum vísir tað seg, at tað, sum skuldi verða ein søla uppá 8,82 krónum fyri kilo í miðal, endaði heilt niðri á 3,94 fyri kilo, tá ið sølan endaliga varð gjørd upp.

So nógv fór burturav í alskyns útreiðslum í sambandi við sølu og flutning.

Kjartan Joensen sigur at sølur, sum hesar, eru heilt avgjørt ikki eindømi eftir tí, hann veit, og hevur fingið upplýst.

– Men bummsølur, sum hesar - og tær eru nógv - horta vit ongantíð um. Vit hoyra bara um tær góðu sølurnar og tað ger, at øll sita eftir við teirri fatan, at øll spinna gull burturúr at selja uttanlands.

Men tað er als ikki so, leggur hann afturat.

hann viðgongur, at tað kemur meiri enn so fyrri at slet verður væl uttanlands.

– Men gjøgnumgangandi man verða lítill og eingin munur á prísinum í Føroyum og uttanlands.

– Men vit hoyra bara um tær góðu sølurnar. Men eg eru púra visur í, at føroyingar, sum selja uttanlands,

fáa líka ofta 6,25 fyri kilo, sum tær fáa 12,25 fyri kilo uttanlands.

Skitin vörn

Kjartan Joensen vísir á, at føroysk virki lata tað fyrri fiskin, sum marknaðurin kann bera.

Hann vísir eisini á, at mangan verða skitin vörn brúkt fyrri at „prógva“, at eingin prísur fæst í Føroyum.

– Tá ið veðrið er gott og fiskiskapurin góður, er eisini nógvur fiskur á útlendska marknaðinum. Prísurin er lágur hareftir.

– Tá landa teir í Føroyum.

– Og tá ið teir ongan prís fáa, verður tað brúkt sum „prógv“ fyrri, at eingin prísur fæst í Føroyum.

Hinvegin er Kjartan Joensen púra visur í, at tá ið veðurlíkindini eru vánalig, og fiskiskapurin ikki so góður er prísurin góður uttanlands.

– Men tá haldi eg eisini, at vit kunnu lata góðan prís, sigur hann.

– Tað eru nógv, smá virki, sum eru væl fyrri at hondskera fisk, serliga kongafisk, men tær fáa ikki fatar á fiskinum, tí hann fer av bryggjuni, beint umborð á eitt skip og uttanlands.

– Tær tað heilt misvisandi, tá ið skip reypa av tí góða prísinum í Onglandi t.d.

– Tað eru tær lórnar, tá ið prísurin í Føroyum eisini er góður. Men tá ið teir vita, at prísurin er í botni í Onglandi landa teir í Føroyum, men tá er prísurin sjálvandi eisini vánaligur her. Men so havatær prógvið fyrri, at tað loysir seg ikki at landa her, sigur Kjartan Kristiansen.

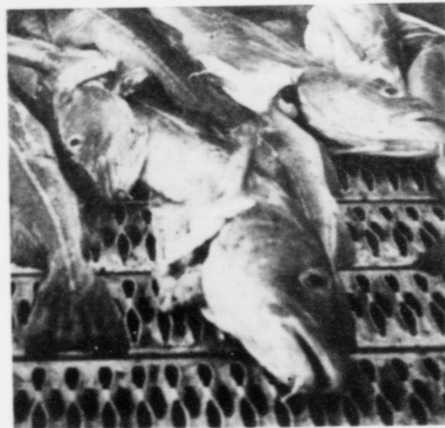
Ongantíð so átrokandi

“Eg spyrjandi orðini” hvat heldur tú um føroyingar Føroyar .. hevur ongantíð verið so átrokandi, sum nú.

Kjartan Joensen sigur, at størsta vandamálið í føroyska samfelagnum í dag, er allar tann nógv fiskur, sum fer óvirkað av landinum ímeðan fólk ið gongur arbeidsløyst og virkini standa tóms.

Men sum hann sigur í grein á síðu sje, endurtekur hann, at tað er bara tað politiska valdið, sum kann gera hetta, men at politikararnar, sum hava ábyrgdina, vilja ikki reita hond frá síðu tí teir vilja ikki undir nokrum umstøðum gera nakað sum helst, ið á nakran hátt kann koma at gagna Fiskavirking og Framtaksgrunninum.

Sí eisini grein á s. 7

– Eri ikki blivin ríkur av at selja óvirkaðan fisk uttanlands. Kanska tvørturímóti. Vit hoyra bara ongantíð um bummsølnar, sigur Kjartan Joensen, tingmaður og vinnulívsmaður

Stórt yvirskot

Nevndin í P/F Føroya Banka hevur kallað inn til aðalfund, sum verður hósdagin tann 20. mars 1997.

Á aðalfundinum verður framløga av roknskapi bankans fyri 1996 til góðkenningar.

Eftir at Føroya Banki í 1996 hevur afturført burturleggingar á 151 mill. kr. (netto) yvir raksturinn, er ársúrslitið ein vinningur á 295 mill. kr. Nevndin fer at leggja uppskot fyrri aðalfundinum, at 100 mill. kr. av vinninginum verða útgeldnar til partaigararnar.

Rentumarginalurin minkaður

Føroya Banki hevur lækkað rentuna tvær ferðir í 1996. Fyrsta ferð í februar og síðani í oktober. Hetta hevur ført til eina minking í rentumarginalinum, og bankans nettorentuinntøkur í 1996, 234 mill. kr., eru eisini 5,4 pst. minni enn árið fyrri. Minkingin í bankans nettorentuinntøkum lýsir eisini tann stóra rentumiss, sum Føroya Banki hevur havt av endurfíggingaravtalan við tær føroysku kommunurnar, sum fekk gildi 1. desember 1995.

Lítill kursvinningur

Føroya Banki hevði í 1996 eina positiva virðisjavnan uppá 12 mill. kr. Hetta er ein lutfalsliga lítill upphædd í mun til rentulekkingina og

tær stóru hækkingarnar á partabrevamarknaðinum í 1996. Bankin ger ikki fløgur í partabrev og tekur sum meginreglu ikki stórra vða við lánsbrævafløgum. Við hesum í huga er nevndin av teirri fatan, at vinningurin av virðisbrævum er nøktandi.

Áðrar vanligar inntøkur, herundir kostnaðir og provisiónir, vórðu 14 mill. kr. í 1996.

Útreiðslurnar minka framvegis

Triðja árið á tað hevur Føroya Banki lækkað útreiðslurnar. Útreiðslur bankans vóru í 1996 116 mill. kr. móti 127 mill. kr. árið fyrri, sum er ein minking á 8,5 pst.

Lønartúreidslur o.a. eru í 1996 lækkaðar við 9 pst., meðan bankans samlaðu EDV-útreiðslur eru lækkaðar við 5 mill. kr., ella 23 pst. Minkingin í EDV-útreiðslum stava í stóran mun frá, at bankin miðjan 1995 samlaði allar sínar EDV-uppgávur á sama EDV-stovni.

Munandi afturføring av burturleggingum

Føroya Banki hevur í 1996 inntøkuført 15 mill. kr., sum eru góldnar inn á frammánundan avskrivnað krøv. Yvir raksturinn er 5 mill. kr. avskrivnað, sum ikki hava verið burturlagdar framm-

Soleiðis blivu 8,82 kr. til 3,94 kr.

Avskipað.....	2265 kilo
Søla.....	2180 kilo
Vektarmunur.....	85 kilo
Bruttosøla: 2265 kg. x 8,82 kr.	19.977 kr.
- Vektarmun: 85 kg x 8,82 kr.	750 kr.
Nettosøla 2180 kg x 8,82	19.227 kr.
- Útreiðslur av søluni	1.980 kr.
	17.247 kr.
- Farmagjald FR-DK:	5.079 kr.
	12.168 kr.
- Farmagjald fyrri returgóðs	656 kr.
	11.512 kr.
- Flutning í Føroyum	700 kr.
	10.812 kr.
- Framl. kostn.(2265 x 0,50 kr)	1.132 kr.
	9.680 kr.
Endalig avrokning	8.930 kr.

Bruttosøla: 2.265 kilo fyri 19.977 kr. = 8,82 kilo
Nettosøla: 2.265 kilo fyri 8.930 kr. = 3,94 kilo

NB: Øll tøl eru sett til næstu heilu krónu. Tað ger í onkrum førum ein evarska lítlan mun, men tað broytir ikki heildarmyndina á nakran hátt.

bankans uppgjörðar í samsvári við banka- og spari-kassalógina.

Nevndin hevur ynskt at fasthildið eina sera varisliga konsolideringsætlan. Føroya Banki er partur av einum búskapi, sum - uttan mun til at ávís framgongd hevur verið í 1996 - framvegis má metast at vera grundleggjandi veikur. Í Føroyum er ongin kapitalmarknaður. Viðrøktin færa við sær, at fyrirkomur í flestu førum hava eitt sera lítið kapitalgrundarlag, og at bankin sum lánsveitari luttakar í stórra parti av vð-anum, enn vanligt er í framkomnum idnaðarsamfeløgum. At ongin kapitalmarknaður er í Føroyum, fær eisini við sær, at bankin ikki hevur møguleika at fáa kapital aðrastaðni frá, um tørvur skuldi verið fyrri tí. Bankin má tí einans dúva á ta konsolidering, sum verður gjørd yvir raksturinn. Eisini av hesi orsök hevur nevndin ynskt at upphýgt ein sterkan kapital í bankanum at standa ímóti við.

Innláni í Føroya Banka við ársenda 1996 vóru tilsamans 3 mia. kr., og bók-førdu útláni vóru 2 mia. kr. Javnin var við ársenda 3,8 mia. kr. móti 3,7 mia. kr. í fjør verður sagt í tíð-indaskrivi frá Føroya Banka.

Vinningurin 295 mill. kr.

Úrslitið av rakstri bankan sí 1996 verður sostatt 298 mill. kr. í vinningi, móti 179 mill. kr. 1995.

Bankin hevði í 1996 4 mill. kr. (netto) í eykaútreiðslum, og ársúrslitið er eftir hetta 295 mill. kr.

Munandi konsolidering av bankanum

Nevndin fer at leggja uppskot fyrri aðalfundinum, at vinningsbýtið verður 25 mill. kr., sum svarar til 10 pst. av partapeninginum á 250 mill. kr. Nevndin skjýtur upp, at tað, sum eftir er av ársúrslitinum, 270 mill. kr., verður flutt til næsta ár.

Harumframt skjýtur nevndin upp, at partapeningurin verður niðurskrivaður við 75 mill. kr. frá 250 mill. kr. til 175 mill. kr., og at upphæddin verður útgeldin til partaigararnar. Eginpenningur bankans er eftir hetta 653 mill. kr. svarandi til 32,2 pst. av ognum